

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v četrtek, dne 4. avgusta 1932.

Štev. 88.

Naša zunanja trgovina v prvem polletju 1932

Največ smo izvozili v Italijo, največ pa uvozili iz Nemčije

Ves naš izvoz v prvih šestih mesecih letošnjega leta je znašal 1.083.538 ton v vrednosti 1.372.123.130 dinarjev napram 1.631.602 ton in 2.315 milijonov dinarjev lani v istem času. Naš izvoz je torej nazadovolj za 548.064 ton, odnosno 943 milijonov dinarjev ali za 40-75 odstotkov.

Kaj smo izvozili

Pšenice smo izvozili za 127-6, koruze za 45, pšenične moke za 4-4, otrobov za 6-8, fižola za 4-1, svežega sadja za 3-4, suhih češpelj za 4-9, vina za 14-7, tobaka v listih za 152-7 milijonov, lanu za 18-6 milijonov, konj za 11-4 milj. goveje živine za 20-9, svinj za 100-6, živine za 34-2, svežega mesa za 47-8, jaje za 111-3, drv za 12-7, gradbenega lesa za 210-1, oglja za 13-7, lesnih izdelkov za 11-7, lesnih ekstraktov za 12-5, karbida za 3-8, cijanamida za 17-5, cimenta za 31-7, svinca za 11-3, bakra za 116-5 in drugih rud za 40-1 milijonov Din.

Uvozili pa smo:

Surovega bombaža za 53-9, bombažnega prediva za 98-5, bombažnih tkanin za 113-1, drugega tekstilnega blaga za 9-4, predelane in nepredelane železa za 22-7, pločevine za 12-8, cevi za 14-1, tračnic in drugega železniškega materiala za 21-5, raznih železnih gotovih predmetov za 68-1, ovčje volne za 14-9, prediva za 16-5, volnenih tkanin za 68-1, drugega volnenega blaga za 6-1, sirove svile za 1-6, svil. prediva za 33-7, svil. tkanin za 11-1, drugega blaga za 2-5, petroleja za 6-7, bencina za 7, olja za mažo za 7-5, sirove nafte za 9-5, pa-

rafina za 2-5, kož domačih živali za 20-3, kož za čevlje za 7-5, čevljev za 5-9, stekla za okna za 6-9 milijonov, drugega stekla za 4-1, riža za 27-3, limon in pomaranč za 19-2, drugega južnega sadja za 5-6, kave za 41-5, olja za 31-1, finega olja za 8-1, oljnatih plodov za 30-7, strojev in aparatov za 74-1, elektrotehničnih predmetov za 56-9, prevoznih sredstev za 23-6, zdravil za 12-3, umetnih organskih barv za 8-4, tiskarskega papirja za 17-9, lesnih izdelkov za 6-1 in toja za 11-1 milijonov dinarjev.

Udeležba tujih držav

V našem izvozu je na prvem mestu Italija in sicer z 26-19%, nato slede: Avstrija s 17-17%, Češkoslovaška s 13-02%, Nemčija z 9-98%, Rumunija 4-48%, Madjarska 4-71%, Grška 3-68%, Poljska 3-64%, Belgija 2-97%, Švica 1-99%, Španija 1-46%, Francija 1-37%, Anglija 1-32% in tako dalje.

Največ blaga pa smo uvozili iz Nemčije in sicer 18-76%. Odstotek drugih držav pri uvozu je ta:

Češkoslovaška 16-28%, Avstrija 12-56%, Italija 11-81%, Anglija 7-35%, Zjed. Drž. Sev. Amerike 5-11%, Francija 4-83%, Madjarska 4-15%, Brazilija 2-90%, Švica 2-81%, Poljska 2-12%, Rumunija 2-11%, Indija 1-83%, Belgija 1-22, Holandska 1-14%, Argentina 1-04% in tako dalje.

Iz teh števk se vidi, da smo po trgovinski bilanci aktivni proti Italiji, Avstriji, Rumuniji, Madjarski, Grški, Poljski in Španiji, napram vsem drugim državam pa pasivni in napram nekaterim v zelo visoki meri.

Razočaranje angleških protekcijonistov

Ta razočaranja so velika. Angleži so preveč na lahko mislili, da jim zadostuje, če vse poravnajo s tem, da se odrečejo zakoniti zlati bazi in svobodni trgovini.

Ze večkrat se je govorilo o strašnih posledicah, ki so jih imeli ti ukrepi na druge države. Zaprtje angleških meja za tuje blago je nujno moralo poostri krizo brezposelnosti na kontinentu. To je posledica tega — in če pri tem pomislimo na socialno solidarnost, ki zedinjuje kapitalistične države, se lahko vprašamo, če je bilo od britanske vlade pametno, da je tako odločno povečala nemške težkoče.

Pravtako ugotovimo, ko pomislimo, da so številne evropske države na zapadu in na vzhodu osnovala svoje finančno ravnanje na zlati valuti funta šterlinga, omanje celokupne finančne situacije Evrope, ki je sledilo zaradi tega, ker je Anglija naglo opustila zlato valuto. Angleži, ki zažigajo, kar so nedavno oboževali in obožujejo to, kar so prej zametavali, prigajajo vse ostale države, da bi vodile zdaj tako finančno politiko, ki bi bila ravno nasprotna tisti, kakršno so jim oni prej vsiljevali. In, če je več teh držav danes v stanju takorekoč poravnave ali pa celo bankrota, potem plačujejo za zmote Velike Britanije in za njen dobrobit. Tu bodi še omenjeno, da zaradi solidarnosti, ki nas zedinjuje, plačujemo zanje vsi.

Vendar se ni treba razburjati. Vsaka država hrani do danes, gorje, pravico, da gre za svojimi interesi, tudi celo na škodo drugih. To je zakon džungle, ki je prenešen na mednarodno polje. Sicer pa, če je sedaj britanska politika v nasprotju z interesi na kontinentu, je bila kontinentalna politika zelo dolgo nasprotna z britskimi interesi. Bil je čas, ko bi lahko Evropa, če bi bila seveda pametna in opozorjena, preprečila v Veliki Britaniji tvorjenje protekcijonizma. Ta trenotek ni niti Bog ve kako daleč za nami; datira iz časa konferenc o carinskem miru, ob pričetku preteklega leta. Toda Evropa se ni zavedla, niti ni hotela. Sedaj se mora vsled svojih neuspehov naslanjati le na samo sebe.

Ali bi pa te neuspehe vsaj bolj pogumno prenašala, če bi koristili Angliji? Ne-

sreča je, da to ne izgleda, kot da bi bilo res. Res je, da so se računi od leta 1931—1932 spravili v ravnovesje in še celo z rahlim prebitkom dohodkov. Za Angleže je to, vsaj z ozirom na domneve v lanskem letu, prav srečen rezultat. Toda angleško časopisje se strinja, ko pravi, da ta rezultat ne sme biti cenjen previsoko. Za njega se je zahvaliti prebitku dohodninskega davka, kateri je bil, kljub svojemu imenu, v veliki meri plačan od narodnega kapitala. Prihodnje leto bodo carinske pristojbine, s katerimi se bo Anglež sprijaznil, prinesle zelo važen dohodek. Toda nadejati se je občutnega zmanjšanja davkov na dohodke in dedščine. Kar je najbolj pereče, je to, da pri tem ni uspelo zmanjšati napovedi izdatkov. Varčnost, ki jo je zahtevala komisija May, se ni mogla uresničiti.

Ekonomika, kakor tudi finančna bodočnost Velike Britanije ostane torej zelo temna. Toda resnosti njene bodočnosti ne smemo pretiravati. Kar povzroča na Nemškem nevarnost brezposelnosti, ni samo to, da je tam vsaj dvakrat tolikšna, kot na Angleškem, ampak tudi to, da brezposelnost napada državo, katera nima nikakih rezerv, niti finančnih, niti moralnih. Nemci, ki so vsled inflacije uničeni, so tudi zaradi neprestanega petnajstletnega trpljenja, živčno oslajeni. Nasprotno pa imajo Angleži še neizmerne rezerve kapitala, ki so si jih nakopičili v teku enega stoletja blagostanja in varčevanja in oni bodo imeli na dan po veliki zmagi še čisto čvrste živce.

To je tisto, kar dela med obema narodoma veliko razliko. In to je sreča za Francoze, kajti, če bi bila tudi Anglija tako izčrpana, kot je Nemčija — kam bi šele prišli?

V splošnem pospešuje protekcijonizem brezposelnost v izvozni industriji, ne zmanjšuje pa je tudi drugod. Tu je »strašno razočaranje«. Kadar ga bodo narodi končno veljavno razumeli, se bo po svetu marsikaj spremenilo. Do tedaj pa ni treba na to računati in misliti, da bi se dalo — sledeč nesrečni, toda usodni besedi — živeti v »križoc«.

Veliko javno trgovsko zborovanje v Mariboru

Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani bo priredila v okviru »Mariborskega tedna«, ki se vrši od 6. do 15. avgusta t. l. v Mariboru v nedeljo, dne 7. t. m. veliko javno trgovsko zborovanje ob 10-15 uri v Unionski dvorani.

Zborovanja se bo udeležil minister za trgovino in industrijo g. Ivan Mohorič.

Zborovanje bo velika manifestacija vsega slovenskega trgovstva.

O položaju in težnjah naše trgovine bo poročal zvezni predsednik g. Josip Kavčič, o položaju mariborskega trgovstva pa predsednik združenja g. Vilko Weixl.

Zveza trgovskih gremijev pozivlje vse tr-

govstvo, da se tega manifestacijskega zborovanja, ki naj pokaže stanovsko solidarnost, v najobilnejšem številu udeleži, zlasti še, ker se bo udeležil zborovanja naš trgovinski minister.

Ob 10. uri bo sprejem gospoda ministra. Zato naj se vsi trgovci ob tem času zberejo pri mariborskem mostu, da čim dostojneje sprejememo in pozdravimo gospoda ministra.

Vožnja je polovična. Za »Mariborski teden« je dovolila uprava polovično vožnjo proti legitimaciji, ki se dobi pri »Putniku« in njegovih podružnicah ter denarnih zavodih.

OPOZORILO MLINOM

Vsi tisti mlini, ki se obračajo na delegata ministra za trgovino in industrijo pri Privilegirani izvozni družbi za postavitve strokovnih komisij v svrhu določitve kapacitete mlinov, morajo poslati svoje prošnje do 10. avgusta t. l. Pozneje došle prošnje ne pridejo več v poštev.

ZAVAROVANJE VALUTE PRI IZVOZU SADJA

Finančni minister je odredil, da se izjemno od člena 6 pravilnika o regulaciji prometa z devizami in valutami smejo uporabljati kot izkazila o zavarovanju valute za izvoz svežega sadja iz naše države v tej sezoni potrdila o plačilu protivrednosti izvoženega sadja v breme računa »začasno vezanih« dinarjev tiste države, v katero se sveže sadje izvaža, če ta država ni v kliringu z našo državo.

Ta olajšava se nanaša na naše izvoznike in na inozemce, ki neposredno izvažajo surovo sadje iz naše države.

ZA POMOČ HMELJSKI TRGOVINI

Prejeli smo: Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah v Celju je po narodnem poslancu g. Ivanu Prekoršku predložilo ministru za trgovino in industrijo g. Mohoriču kakor tudi ministru za finance in ministru za kmetijstvo obširno predstavko, kjer razlaga položaj bližajoče se hmeljske trgovine v pogledu financiranja spričo težkoč, ki izvirajo iz deviznih predpisov v večini držav. Zaradi teh deviznih omejitev vlada med producenti kakor tudi med trgovci s hmeljem nervoznost, ker ni upanja, da bi se do sezone položaj zboljšal. Posebno ni povoljnih izglelov za izvoz hmelja v Nemčijo. Uprava Združenja je predlagala, naj bi Narodna banka stavila po pooblaščenih denarnih zavodih našim hmeljskim trgovcem kratkoročni kredit na razpolago. Namen tega kredita bi naj bil, da trgovci, izvozniki hmelja nemoteno in ob pravem času lahko pokupijo potrebne količine blaga, dokler ne uveljavijo svojih terjatev v inozemstvu po obstoječih predpisih o kliringu. Združenje je ukrenilo vse, da reši efekt bližnje sezone ter upa, da bo narodni poslanec za celjski srez gosp. Prekoršek zastavil ves svoj vpliv, da pride pomoč ob pravem času.

POSETITE »MARIBORSKI TEDEN«

6. do 15. avgusta 1932 v štajerskem Meranu. — Gozdarsko-tehnična in zgodovinska razstava, razstava vezenin, konj in brezmotornega letalstva. Velike muzikalne, kulturne in sportne prireditve. Prodana nevesta na prostem, concours hippique, cvilčni koso avtomobilov itd. 50 odstotkov popusta na železnici. Legitimacije pri »Putniku« in denarnih zavodih.

Nemška industrija in trgovina proti avtarkiji

Zborovanje nemške industrije in trgovine je naslovilo na državno vlado pozornost vzbujajočo vlogo glede nevarnosti avtarkične trgovinske politike. Cilj nemške gospodarske politike je preskrba dela in tvorba kapitala. Da je izvoz za preskrbo dela neobhodno potreben, dokazuje najbolje zadnje poročilo nemškega Zavoda za konjunktorno raziskovanje, ki pravi, da je delo lani v Nemčiji za eksport 3.500.000 ljudi, to je 15 odstotkov vseh onih, ki se v gospodarstvu udeležujejo. Tudi zborovanje nemške industrije in trgovine prizna, da se z omejitvijo izvoza dajo doseči tudi narodnogospodarsko ugodni učinki, a kaže obenem meje takšne samopreskrbe. Nemški narod nima nobenega interesa na tem, da se raztegne lastna produkcija živil tudi na one vrste, kjer je to po kakovosti nemške zemlje mogoče le pod gospodarsko neugodnimi pogoji.

Sicer pa obstoji v raznih važnih živilih tudi že v Nemčiji sami nadprodukcija, tako da poljedelstvu ne more pomagati zatvoritev mej, temveč le okrepitev domače nakupne moči. Za ohranitev te nakupne moči pa je neobhodno potrebno, da za izvoz delujoči ljudje obdržijo svoja delovna mesta. Nekaj uvoza živil more biti koristno, ker je v tem omogočen velik izvoz industrijskih predmetov. Več kot polovica danskega, holandskega, finskega in španskega eksporta ter več kot tretjina italijanskega eksporta v Nemčijo obstoji iz agrarnih produktov. Te dežele so v preteklem letu poslale v Nemčijo za 687 milijonov mark živil, ob skupnem uvozu živil v znesku dveh milijard mark. V zameno za to so pa kupile za 2300 milijonov mark nemških industrijskih izdelkov ali 23 odstotkov nemškega eksporta. Kaljenje trgovinskih odnosov do teh dežel bi bilo po mnenju omenjenega zborovanja tem kočljivejš, ker so izdelki nemške eksportne industrije v ostri konkurenci z drugimi deželami, torej nikakor ne nenadomestljivi.

Proti tezi, da je vsled protekcijonističnega stališča inozemstva avtarkija za Nemčijo neogibna usoda, se obrača gori omejena vloga z opozorilom, da se ravno sedaj v mnogih deželah začenja spet oživljati spoznanje o potrebi svetovnogospodarskega sodelovanja. S stališča tvorbe kapitala slednjič se izjavlja, da more Nemčija poplačati svoje dolgove le z naraščajočim izvozom in da more na ta način preko odplačevanja dolgov za okrepitev gospodarske in politične prostosti nabirati kapital v inozemstvu samem. O potrebi razbremenitve devizne bilance tudi v novo ureditvi takšnih zasebnih dolgov v inozemstvu, ki so se izkazali kot gospodarsko nevzdržni, vloga, ki se omejuje le na trgovsko politične argumente, ne govori.

Naročajte in širite »Trgovski list«!

Prosta vožnja na Lipski sejem:

Lipski jesenski sejem 1932:

Rumunija po volitvah

Dr. M. S. iz Bukarešte piše v zagrebškem »Morgenblatt«-u 21. VII. t. l. »Volitve so prinesle približno to, kar se je moglo vedeti že vnaprej. Zaranisti so vdručili na krmilu. To pot bo še težje kot prvič udeležiti besedo njih voditelja Maniua, da moreta le on in njegova stranka napraviti v Rumuniji red, če je to sploh mogoče. Gospodarsko oblikovanje Rumunije je odvisno v prvi vrsti od tega, kako more spraviti svoje glavne izvozne predmete žito, meso, les in petrolej na svetovne trge. Na oblikovanje cen se v Rumuniji praktično skoraj ne more vplivati in se ne more niti misliti na razširjenje in pocenitve lastne produkcije vsled pomanjkanja denarja, zlasti ne v poljedelstvu. Ta del vzrokov za rumunsko krizo je izven območja katerekoli rumunske vlade, pa naj se imenuje tako ali tako. Tem nujnejša je notranja ureditev, očiščenje uprave. Polje za organizatorično delo je tu obširno. Spričo izredne skromnosti rumunskega kmečkega prebivalstva bi vendar moralo biti mogoče, da se s pravilno razdelitvijo davkov napravi vsaj znosne razmere. V resnici je pa tudi ta naloga skoraj nerešljiva. Politična uprava ter pobiranje in nadaljnje uporabljanje davkov je na naravnost fantastičen način korumpirano. Za predvojna Rumunija je poznala bakšis in korupcijo, a to je bilo v primeru s sedanjim stanjem le nekakšna napitnina. Bakšis je zadobil danes značaj stalnosti, on pomenja plačevanje uradnikov po strankah; ne moreš si misliti Rumunije brez njega, še manj ga pa moreš odstraniti, in to zato ne, ker uradnik svoje plače skoraj več mesecev sploh ne dobi ali pa jo dobi samo v nezadostni izmeri. Mislimo si uradnika z mesečno plačo 2500 lejev (800 dinarjev), ki jih pa po večini še ne dobi ne, in sedečega ob kakšni državni izplačilni blagajni; slednjič se da človeško razumeti, če si pusti od denarjem prejemačih strank izplačati par odstotkov. Vse zlo rumunske uprave korenini v nezadostnih prejemkih uradnikov. Ne sme nas motiti, če so nekatere uradniške kategorije, n. pr. tehniški uradniki, dobivali še pred kratkim plače, ki so bile tudi za pojine Zapadne Evrope zelo visoke. To so bile pač izjeme. Drugi povod za rumunjskega uradnika, da se pravočasno preskrbi, je nestalnost njegove službe in pa da se mu dosežena in zaslužena pokojnina ne izplača avtomatično (kot je to v kulturnih deželah samoobsebi umevno), temveč da mora za pokojnino šele zaprositi in da čaka nanjo pogosto več let. Tudi se zgodi, da država uradniku plača po krivici prikradja in da uradnik državo pri rednih sodiščih toži za izplačilo; šele ko država proces zgubi, se prisiljeno vda izplačilom. Razmerje rumunskega uradnika do države je neke vrste slučajnostno razmerje. Uradnik mora gledati na to, da se sam preskrbi. Ta skrb stopi slednjič pred vse drugo, službena vnema postane gesta, izpolnjevanje predpisov centralnih uradov postane postranska stvar.

Kako slabo je v tem oziru v Rumuniji, vidiš prav dobro, če prideš iz Rumunije v Poljsko. Ze pri vlakih je vse v redu. Višjim in nižjim uradnikom sta beseda in pomen bakšisa popolnoma neznana. Uradništvo je dobro preskrbljeno in ima zato tudi primerno samozavest. V Poljski je nemogoče, da ponudiš uradniku v uradnem lokalu napitnino za to, da ni napravil stranki nobene posebne usluge, temveč da je vršil enostavno le svojo dolžnost. Razlika med Rumunijo in Poljsko se tudi ne more opravičiti z izgovorom, da je značaj ljudstva tukaj in tamkaj drugačen. Bukovina na primer je danes rumunska, ima pa po večini še staro uradništvo iz avstrijskih časov in je bila prej izborna upravljana dežela z absolutno neomadeževanim uradništvom. In danes je v Bukovini tako kot v Rumuniji sploh. Rumunska uprava ne bo prej pravilno funkcionirala, dokler ne bo uradništvo plačano tako, kot se človeku spodobi, dokler ne bo zavarovano proti drugačni odpuštni kot disciplinarni in dokler ne bo zaščiteno v svojih pokojninskih pravicah. Šele od tako preskrbljenega uradništva bo mogla vlada zahtevati, da izvršuje njena navodila zares in ne samo na videz. Šele s takšnim na novo organiziranim aparatom bo mogoče pobirati davke enakomerno v vsej državi in ne samo v novo pridobljenih deželah; in šele tedaj, če dohodki pravilno dotekajo, je omogočen tudi pravičen proračun.

Zaranisti morajo rešiti, kakor vidimo, vprašanja, ki niso prav preprosta. Če pomislimo, da dohodki še nadalje neprestano padajo, da rezerv ni nobenih, da Zapadna Evropa ne da nikakšnega posojila, potem se ta vprašanja spremenijo v uganke. Če se krajša uradništvu še naprej že itak snič-u enaka plača, kako naj se zahteva od njega moralno nadvednotenje? Proti nadaljnjemu krajanju plač se pričinja uradništvo samo upirati in zahteva, naj se mu splačajo najprvo vsaj dosedanje plače, preden se odstrižejo inozemstvu dolžni kuponi. Lupisti kličejo preko tega po inflaciji, da se odpravi moreče pomanjkanje denarja. Zahtevajo potrošitev kontingenta bankovcev, kar se pa zdi popolnoma nemogoče, ker gledajo jamstvene države pazljivo na to, da se sedanji kontingent ne pomnoži.

Reformno delo tudi v najožjem območju državne oblasti, omejeno na pretvorbo upravnega aparata, se zdi komaj možno, neglede na neskončne naloge resnične pomoči za poljedelstvo, za še življenja zmogni del industrije in za trgovino; izgubljajočo se v pesku. Rumunska upravna služba bo torej pač še precej časa podobna avtomatu, ki le tedaj funkcionira, če vrže stranka denar noter.

Mediic-Zankl kemično čiste, olupčane in navadne prstene ter suhe fasadne barve.

IV. Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov

Zalec v Savinji. dolini, dne 31. 7. 1932.

Če se je tudi vsled ugodnega vremena v prvi polovici meseca julija obče stanje hmeljskih nasadov izboljšalo, vpliva vendar tropična vročina v drugi mesečni polovici neugodno na nasade in ovira več ali manj izkobiljenje cvetja. Vsled tega so hmeljarji nekoliko vznemirjeni in zrejo bolj klavirno v bližnjo bodočnost. Izdatne padavine so nujno potrebne. Po ušici povzročena škoda je le malenkostna.

Obče obiranje hmelja se bo najhitreje pričelo še le po 15. avgustu. Zatrjuje se, da bode letošnja letina znašala le 65% lanske.

Društveni odbor.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih po-
tovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:

ING. G. TÖNNIES, Ljubljana, Dvořakova 3

Poštni predal 128

Vzorčni sejem od 28. avg. do vključno 1. septembra.
Tekstilni sejem od 31. avgusta, sejem za gradbene,
hišne in obratovalne potrebščine od 28. avgusta do
vključno 1. septembra.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev za okraje Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah vabi vse svoje člane, da se udeležijo velikega javnega trgovskega zborovanja, ki se vrši v nedeljo, dne 7. t. m. v Mariboru ob 10. uri dopoldne v Unionski dvorani. Zborovanja se udeležijo ministri trgovine in industrije g. Mohorič, ki bo poročal o položaju našega gospodarstva. — Zborovanje sklicuje Zveza trgovskih gremijev in se vrši v okviru prireditve »Mariborskega tedna«. Udeleženci uživajo ugodnosti polovične vožnje.

Uradni dan Zbornice za TOI v Celju. Gremij trgovcev v Celju obvešča vse interese, da se vrši uradni dan Zbornice TOI v Celju (prostor gremija trgovcev) v torek 9. t. m. od 8. do 12. ure.

Gremij trgovcev v Kranju obvešča člane, da zamorejo dobiti nove tiskovine učnih pogodb za učence v gremijski pisarni v Kranju in pri pododborih v Trzinu in Škofji Loki. Izdajajo se tudi pomočniške knjižice v pisarni v Kranju vsak dan dopoldne in na uradne dni, t. j. vsako prvo soboto v mesecu v Škofji Loki in vsak drugi četrtek v mesecu v Trzinu. Nova pravila za Združenje trgovcev, ki so že natisnjena, se bodo vsem članom razposlala v prihodnjih dneh.

Sreski gremij trgovcev v Mariboru vabi svoje člane, da se udeležijo izrednega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo 7. avgusta ob 15. uri (3. uri pop.) v prostorih gostilne Kostajnske v Sv. Martinu.

Singerjevi šivalni stroji
se je preselila
v Gajevo ulico št. 3, poleg nebotičnika

Ponudbe, povpraševanja

FRED L. MYERS & SON, KINGSTON JAMAICA, 188 Harbour Street, British West Indies (Britanska zapadna Indija), želi stopiti v stik s tujakšnjiimi tvrdkami, ki se zanimajo za nakup rum a vsake vrste.

DRAGOLJUB D. PETROVIĆ, BEOGRAD, Siselskega br. 18, trgovski potnik po poklicu se zanima za zastopstvo naših tvrdk. Interesenti se naj direktno nanj obrnejo.

TVRDKA KOŁOMBO & RICHTMANN, SUŠAK, Mažuraničeva ulica 5 želi stopiti v kupeljske zveze s tujakšnjiimi izvozniki suhih gob. Pisati je tvrdki neposredno.

OBJAVLJENJE NOVE POLJSKE CARINSKE TARIFE ODLOŽENO

Nova poljska carinska tarifa, koje objavljeno je bilo napovedano za te dni, bo izšla šele v šestih do osmih tednih, ker je treba proučiti nove spreminjevalne predloge. Nova carinska tarifa bo dvodelna; na eni strani bodo one države, ki imajo s Poljsko sklenjene gospodarske dogovore, na drugi strani bodo pa vseskozi prohibitivno učinkujoče carinske postavke za uvoz iz onih dežel, ki nimajo s Poljsko nobenih trgovskih pogodb. Od dobro poučene strani v Varšavi se izjavlja, da bo nova carinska tarifa še ojačala že dalj časa opazovano tendenco, da se uvoz iz Nemčije v Poljsko v prilog angleškemu uvozu nadalje omeji. Privilegiji pristanišča Gdynie bodo v posledicah nove carinske tarife vse-kakor še nadalje razširjeni.

Po svetu

Brazilijanski moratorij za plačila v tuji valuti je podaljšan za 1 mesec dni, do 15. avgusta.

Letošnje rumunsko žitno žetev cenijo na 20 milijonov stotov. Lani je dala žetev 368 milijonov stotov in zato letos ne bo imela Rumunija mnogo žita za izvoz.

Silen sneg je zapadel v Argentini. 30 odstotkov živine je vsled snega poginilo.

Argentinska vlada je predložila parlamentu zakonski predlog, da se izdajo obveznice v višini 40 milijonov dolarjev. Vse to posojilo se bo porabilo za zgraditev žitnih elevatorjev.

Banka Seligmann, najstarejša banka v Nemčiji, je ustavila plačila.

Grška vlada je uvedla izvozno premijo na izvoz sadja in sicer 1 drahmo na vsakih 500 kg izvoženega sadja.

Cena umetne svile po mnenju predsedstva družbe Bemberg letos ne bo več padla.

Petdnevni teden v U.S.A. oziroma 40-urno delo na teden je na vidiku. Traja naj pa to samo do 19. junija 1933; do takrat, upajo, bo brezposelnost prenehala.

Uvoz živil v Nemčijo zelo pada; dočim je beležil leta 1929 še 3800 milijonov mark, je beležil lani samo še 2 milijardi mark.

Angleška banka izkazuje 27. julija t. l. zlate zaloge ca 138 milijonov funtov.

Francoska banka izkazuje nad 82 milijard frankov zlata ob 76 odstotnem zlatega kritju bankovcev.

Jugoslavija in Srednjeevropski železni kartel sta se pogodila, da se podaljša doba trajanja Jugoslavije v kartelu do konca tekočega leta.

Splošni gospodarski položaj Evrope označajo velike nemške banke kot nekoliko boljši in pravijo, da so po konferenci v Lausanne dani predpogoji za premaganje krize.

Nemška Polyphon d. d. je zaključila preteklo leto z zgubo 9.600.000 mark. Koncern bodo reorganizirali, in je predvidena zaenkrat redukcija glavnice od 17 na 11 milijonov mark.

Trgovina Nemčije z Rusijo je zadela nenkrat na precejšnje težkoče, in ima nemško državno gospodarsko ministrstvo mnogo opravka, da jih odstrani.

Državne obrate v Ogrski, ki se ne rentirajo, hoče vlada opustiti. Rentirali bi se samo ob 80-odstotni izrabi kapacitete, kar je pa le prav redek slučaj.

Za povrnitev Anglije k zlatemu standardu se je izrekel angleški zakladnik kančelar (finančni minister) Chamberlain, ni pa označil nobenega roka. Konferenca v Ottawi, kjer se bo tudi to vprašanje razmotrivalo, bo zaključena najbrž 12. t. m.

Kartel poljskih papirnic je na pritisk vlade izjavil, da bo znižal cene papirja vseh vrst za 20 do 30 odstotkov, in mu je vlada obljubila, da ne bo več dovolila nobenih uvoznih kontingentov za inozemski papir.

Japonska ponuja baker na londonskem trgu. Doslej ga je prodajala po večini v Ameriki. Vobče je bakreni trg v zadnjem času nespremenjen.

Trgovska pogajanja med Avstrijo in Ogrsko potekajo ugodno in se je dosegel že sporazum o provizoriju glede višine kvot v medsebojni izmenjavi blaga.

Kartel dušika v Poljski, te dni ustanovljen, obsega vsa merodajna podjetja. Mednarodna konferenca dušika v Parizu mu je dala možnost eksporta zlasti v Latvijo, Dansko, Afriko in v nekatere dežele Daljnega vzhoda.

General Electric Co izkazuje v prvi letošnji polovici za 80 milijonov dolarjev manjši promet kot v prvi lanski polovici.

Montecatini, veliki italijanski koncern kemije, zaznamuje v prvem letošnjem polletju nekoliko slabšo kupčijo, zlasti glede superfosfatov.

Bethlehem Steel Corp izkazuje za prvo letošnje polletje zgubo 8.360.000 dolarjev proti čistemu dobičku 3.990.000 dol. v prvi lanski polovici ter dobičku 17.770.000 in 20.810.000 dol. v prvi polovici let 1930 in 1929.

Angleške železnice imajo v zadnjem času občutne zgube, in se pozna to prav dobro v padanju interirnih dividend.

Francoska avtomobilska podjetja Citroën, Renault in Chenard-Walcker so v tekočem mesecu ustavila obrat za tri tedne.

Surovo maslo namesto denarja so v veliki meri pričeli uporabljati v ruski guberniji Kursk v zameno za stroje in reparaturna dela.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijske blage

več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posledno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca spremenljiva, promet 1.488.785-06 dinarjev

Minoli teden je bil v pogledu višine deviznega prometa nekoliko močnejši od predzadnjega tedna, ki je zaključil s preko pol milijona dinarjev manjšim prometom. S tem je mesec julij dosegel skupni devizni promet nad 7.050 milj. dinarjev in valutni promet nad 100 tisoč dinarjev totalno torej nad Din 7.150.000.—.

Na poedinih borznih dnevih pretečnega tedna je bil izkazan dnevni devizni promet od ca 200.000 — ca 400.000 dinarjev. Kot je razvidno iz sledečih prometnih podatkov:

25. julija Din 361.585-93 Pariz.
26. julija Din 187.360-70 New York,
27. julija Din 268.282-11 Italija,
28. julija Din 288.879-30 Italija,
29. julija Din 382.677-02 New York.

so na posameznih borznih dnevih prevladovali zaključki v devizah Trst, New York in deloma Pariz.

Od celotedskega prometa je bilo samo s posredovanjem Narodne banke zaključeno nekaj nad šeststotisoč dinarjev deviznega blaga, med drugim največ Londona (266 tisoč Din), New Yorka (147 tisoč Din), Trsta (114 tisoč Din) in deloma Berlina (100 tisoč Din), dokaj manj pa Curiha (64 tisoč Din), Pariza (39 tisoč Din) ter Amsterdama za 27 tisoč dinarjev.

V primeri s prometom predzadnjega tedna (številke v oklepajih) je bil v pretečenem tednu dosežen v poedinih devizah naslednji skupni promet (vse v tisočih dinarjev): New York 443 (118), London 276 (144), Pariz 245 (109), Trst 226 (381), Berlin 155 (165), Curih 82 (113), Budimpešta 30 (0), Amsterdam 27 (15) in končno Bruselj (3).

Temeljem spodnje tabele:

	Dne 25. jul. 1932.	Dne 29. jul. 1932.
Amsterdam	2270-15	2281-51
Berlin	1335-62	1346-42
Bruselj	781-30	785-24
Curih	1097-35	1102-85
London	200-18	201-78
New York	5617-—	5645-26
Pariz	220-91	222-03
Praga	166-67	167-53
Trst	286-91	289-81

KONJUNKTURA MALIH DELNIČARJEV V U. S. A.

Baisse v U. S. A. je omajala stališče številnih vledelničarjev in jih je prisilila, da so se ločili od svojih delniških paketov, pridobljenih pogosto s pomočjo bančnih kreditov. Ti delniški paketi se razdelijo večinoma prav na drobno, in jih prevzame velika množica malih varčevalcev. Na ta način je baisse v U. S. A., pa naj se to še tako paradoksalno sliši, pospešila razširjenje delnic in je kratkomalo otvorila dobo malih delničarjev. Statistično se da ta razvoj ugotoviti z rapidno naraščajočim številom delničarjev, čemur stoji na drugi strani nasproti istočasno krčenje delniških lombardnih kupčij. Po neki pravkar priobčeni statistiki se je število lastnikov osnovnih delnic pri 70 velikih ameriških družbah pomnožilo od ca 3 milj. 930.000 ob koncu leta 1929 na 5.850.000 ob koncu leta 1931, v dveh letih torej za približno eno tretjino. Ta razvoj se nadaljuje tudi v tekočem letu, kar je razvidno iz poročila U. S. Steel Corp., po katerem se je število osnovnih delničarjev v prvi letošnji polovici pomnožilo od 174.500 na 190.000 proti 120.900 ob koncu leta 1929. O enakem naraščanju malih delničarjev poroča tudi Pennsylvania Railroad Co (railroad — železnica).

so od ponedeljka na petek zadnjega tedna utrpeli tečajni padec devize: Amsterdam (za 0-55 točke), London (za 2-31 točke), Pariz (za 0-05 točke) in Trst (za 0-33 točke). Nasprotno pa je v tem razdobju okrepila svoj tečaj deviza Berlin za 2-47 poena, Bruselj za 1-37 poena, New York za 9-63 poena in slednjič Praga za 0-22 poena, Budimpešta in Dunaj še vedno nista beležila, dočim je bil Curih na vseh borznih sestankih prejšnjega tedna trgovan ob nespremenjenih tečajih 1097-35 za denar in 1102-85 za blago.

Notic ostalih deviz ni bilo.

Efektno tržišče

Tendenca zelo mlačna, brez zaključkov

Notice industrijskih papirjev so na vseh borznih sestankih zadnjega tedna ostale brez izprememb.

Od 28. t. m. dalje beleži ponudba v 2½% drž. renti za vojno škodo z 215—dinarji, dočim je včeraj ta papir za nekaj točk oslabil in notiral Din 208.—.

V Blairovih posojilih ni bilo prometa, ponudba pa je notirala v 7% Din 40—, v 8% pa Din —— izvzemši petka (29. t. m.) ko je bil nuden ta papir za nekaj nižje t. j. 41-50.

Tečaj 3. avgusta 1932.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2268-63	2279-99
Berlin 100 M.	1338-64	1349-44
Bruselj 100 belg.	781-85	785-79
Budimpešta 100 pengö.	—	—
Curih 100 fr.	1097-35	1102-85
London 1 funt.	197-65	199-25
New York 100 dol. kabal.	—	—
New York 100 dolarjev.	5612-88	5641-14
Pariz 100 fr.	220-78	221-90
Praga 100 kron.	166-67	167-53
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir.	286-80	289-20

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.
Kdor dela za svoje glasilo, dela najuspešnejše za koristi svojega stanu in samega sebe.

Amerika se udeleži svetovne gospodarske konference

Velikobritanska vlada je poslala ameriški vladi povabilo, da se tudi Združene države udeležijo svetovne gospodarske konference. V svojem povabilu londonska vlada izrecno naglašja, da se na svetovni gospodarski konferenci ne bo govorilo o vprašanju vojnih dolgov, temveč predvsem o raznih valutarnih, denarnih in gospodarskih vprašanjih ter zlasti o vprašanju srebrne valute, nakar polaga ameriška vlada posebno važnost. Kakor poročajo iz Washingtona, je ameriška vlada povabila londonske vlade sprejela ter izrazila željo, da bi se svetovna gospodarska konferenca vršila v Londonu in v Washingtonu.

Vprašanje vojnih dolgov pa bo obravnavala ameriška vlada z vsako državo posebej. Vrsto teh pogajanj bo otvorila Francija, ki je že imenovala dve delegaciji, od katerih se bo ona pogajala zaradi vojnih dolgov z Veliko Britanijo, druga pa z Zjed. državami Sev. Amerike. Uspeh teh pogajanj bo merodajen za vse ostale države, ki imajo vojne dolge v Ameriki ali v Angliji.

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

Zahteve vojvodinskih trgovcev in obrtnikov

V soboto se je vršila v Novem Sadu redna plenarna seja Zbornice za TOI, ki je bila zelo dobro obiskana od trgovcev, obrtnikov in industrijalcev iz vsega področja Zbornice. Resolucije, ki so bile soglasno in z odobravanjem sprejete koncem seje, je zato smatrati kot zahteve vsega vojvodinskega gospodarskega sveta. V teh resolucijah se zahteva:

1. Zbornica se izreka proti podaljšanju zakona o zaščiti kmeta, ker ta s svojo enostransko zaščito enega stanu preveč obremenjuje druge stanove.

2. Po mnenju Zbornice vsaj na njenem področju zadolženost kmečkega stanu ni večja ko zadolženost drugih produktivnih stanov in bi se zato smela izvršiti konverzija kmečkih dolgov, če smatra vlada to sploh za potrebno, le v soglasju z drugimi stanovi, zlasti pa le s sodelovanjem Zbornice za TOI. Na vsak način pa bi se smelo postopanje o konverziji raztežati samo na one konkretne primere kmečkega gospodarstva, kjer je prezadolženost dokazana.

3. Zbornica pozdravlja akcijo trgovinskega ministra, da se organizira izvoz žita s sodelovanjem zasebne inicijative.

4. Zbornica prosi g. trgovinskega in finančnega ministra, da se z ozirom na sedanje devizno stanje omogoči industriji in

trgovini dovolj tujih plačilnih sredstev za uvoz polfabrikatov in blaga, ki so neobhodno potrebni. Osnuje naj se poseben odbor pri Narodni banki, ki bo vršil pravilno razdeljevanje deviz z ozirom na važnost posameznih gospodarskih panog.

5. Zbornica prosi gg. trgovinskega, finančnega in notranjega ministra, da se izvrši revizija vseh občinskih trošarin.

6. Vsa gospodarska, trgovska, obrtniška in industrijska združenja naj se oproste od poštnih takse v obveščanju z državnimi ter samoupravnimi oblastvi.

Viktor Meden veležanarna,

tovarnica likerjev,

ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač.

LJUBLJANA, Celovška cesta št. 10.

Telefon 20-71. Telefon 20-71.

Smotreni trgovci in industrijci

čitajo vse dobavne razpise, ki jih

redno prinaša naš list. Dobav

potom javnih licitacij se more

udeležiti vsak trgovec in vsak

producent! Čitajte in ne opuščaj

te ugodnih poslovnih prilik, ki

Vam jih nudijo udeležbe na jav

nih licitacijah!

Jože Kovač:

Pregled osemletnega poslovanja Ljubljanske borze

(Nadaljevanje)

I.

Šele dne 24. septembra 1924 je bila vložena prva tožba in sicer je vloževala tt. Žitni zavod d. z o. z. v Ljubljani za takratne razmere horendni znesek 129.991-53 dinarjev s pripadki za neplačane dobave žita in mlevskih izdelkov. Narok je bil razpisan za 18. oktober 1924 in istega dne se je vršila pri našem borznem razsodišču prva ustna javna razprava, na kateri je padla tudi končna odločitev v gornji sporni zadevi. Senat petih razsodnikov je — po vsestransko temeljitom in kar najbolj objektivnem razpravljanju — ugodil skrčenemu tožbenemu zahtevku tožiteljice.

S to krstno razpravo je borzno razsodišče opozorilo nase zlasti vse one naše gospodarske kroge, ki so bili v prvi vrsti poklicani podpreti in omogočiti zdrav razvoj te prevažne gospodarsko-pravne institucije.

Od prve razprave do vložitve druge tožbe pri našem borznem razsodišču je poteklo skoro polnih štirinajst dni. Kajti šele 30. oktobra je vložila tukajšnja tovarna pletenin Dragotin Hribar tožbo v znesku Din 4.440-75 s pripadki za neplačane dobave. O tej sporni zadevi je razpravljaj senat petih razsodnikov dne 20. novembra 1924 in ugodil s sodbo po sporni razpravi skrčenemu tožbenemu zahtevku.

Kot tretjo in poslednjo tožbo v letu 1924 je vložil dne 11. novembra 1924 Anton Petrič, lesni trgovec v Novem mestu. Vloževal je neplačano terjatev v višini Din 4.000.— s pripadki za dobavljene 4 vagone bukovih drv temeljem borznega sklepa z dne 19. 9. 1924. Narok za javno ustno razpravo je bil določen na dan 22. decembra 1924 in istega dne izrečena na zahtevo tožitelja zamudna sodba.

Tako je zaključilo Razsodišče Ljubljanske borze za blago in vrednote svoje prvo poslovno leto razmeroma še zadovoljivo, zlasti v očigled kratki dobi njegovega obstoja. Kajti že naslednje leto je število tožb naraslo na 138 in so znašale terjatve

vloženih tožb skupaj Din 2.135.154-21. Zanimivo je tudi to, da je najvišja terjatev v letu 1925 znašala Din 198.084.— torej ca Din 60.000 več kot vsota terjatev vseh treh tožb iz leta 1924.

V poslovnih številkah prvih osmih let se zrcali vsa objektivnost in solidnost razsodišnega poslovanja, njegov siguren temelj za zdrav razvoj in še prav posebno njegova vzgledna ter vse hvale vredna ekspeditivnost.

Evo, kaj pove razsodiščna statistika:

Število tožb v letu	Iz prejšnjega leta prevzetih	Na novo vloženih	Skupaj rešenih	Nerešenih	Postopanje počiva
II. sem. 1924	—	3	3	—	—
1925	—	138	131	7	13
1926	7	938	897	48	113
1927	48	1.508	1.518	88	204
1928	88	1.278	1.282	34	157
1929	84	1.534	1.528	40	161
1930	40	1.758	1.750	48	182
1931	48	2.327	2.323	52	190
I. sem. 1932	52	2.084	2.088	48	140
Totalno	52	11.568	11.520	48	140

V letu	Terjatve znašajo skupaj	Najvišja terjatev je bila
	Din	p
II. sem. 1924	138.432	33
1925	2.135.154	21
1926	8.268.839	75
1927	9.104.908	64
1928	6.994.275	55
1929	8.018.514	43
1930	7.381.078	59
1931	9.687.688	56
I. sem. 1932	6.604.671	07
Totalno	58.333.563	13

Kakor je iz gornjih tabel razvidno je naše borzno razsodišče tekom osmih let sprejelo v celem 11.568 tožb, rešilo v tem času 11.520 tožb, dočim je ostanek 48 nerešenih tožb pripravljen za rešitev v II. semestru tekočega leta. Vsega skupaj je bilo v tem času vloževano na terjatvah nič manj kot Din 58.333.563-13.

Nadaljevanje sledi.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Gospodje trgovci! Ponudite Dr. Pirčevo sladno kavo Vašim odjemalcem

Ogrska v svetovni krizi

Znani ogrski ekonom dr. Arpad Danoš poskuša v svoji francoski študiji »La Hongrie dans la crise mondiale« na podlagi bogate snovi dokazati, da izhaja misel avtoritete v Evropi od razbitja Avstro-ogrske monarhije naprej. Gospodarski škodi razbitja bi se bilo dalo ogniti, če bi bile neposredno po mirovnem sklepu nasledstvene države sklenile med seboj razmerne gospodarske pogodbe, s čimer bi se bile preprečile katastrofalne dimenzije evropske gospodarske krize, ki so hotele svet zadaviti. Namesto tega se je vsaka od nasledstvenih držav z ogromnimi žrtvami avtarkično opremila. Razvila se je najnespametnejša produkcija in se je mogla zato domača potreba le zelo drago zadovoljiti. Na drugi strani pa eksportne države svojih prejšnikov niso mogle prodati. Gospodarske panoge, ki so živele dotlej od eksporta, so šle v krizo. V Ogrski je propadlo poljedelstvo in je izstopilo iz vrst davkoplačevalcev; če so hoteli poljedelstvo obdržati kakorkoli pri življenju, so ga morali subvencionirati. Da so mogli dobiti potrebna sredstva za to, so se morali naložiti ostalim plastem producentov neznošen bremena. Industrija je bila primorana prevladati prevelika davčna bremena na konsumenta itd., tako da je slednji zastal ves ustroj. Danoš dokazuje vse to z znanim številčnim materialom in pride slednjič do zaključka, da so možnosti racionalne produkcije dane le v Panevropi. A pot

do tja je zelo dolga; in zato se je treba zadovoljiti dotlej z unijo srednjeevropskih držav, ki bi se morala pričeti z gospodarsko združitvijo držav, ki so bile stvorjene iz ozemelj bivše Avstro-ogrske monarhije. Ta gospodarski blok na ozemlju bivše monarhije bi se moral nato sporazumeti z Nemčijo. Inicijativo in vodstvo pri vsej tej akciji bi morala prevzeti Avstrija; tako pravi Danoš. Ker smo sedaj na pragu svetovne gospodarske konference in pa vzhodnoevropske konference, je treba posvetiti gospodarski vlogi Ogrske, v Srednji Evropi, kakor jo Danoš v svoji študiji na globoko opisuje, povečano pozornost. — Naj bo država taka ali taka, industrijska ali agrarna ali vsakega nekaj, vsaka išče po svojih strokovnjakih kakršnegakoli izhoda iz sedanjega položaja, ki hoče brez izjeme vse zadušiti. Danoš je eden od onih, ki se je podal na pot številčno utemeljenega dokazovanja glede prvih potrebnih in poznejše nadaljnjih korakov.

Priporoča se

GREGORC & Ko.
LJUBLJANA

Veletrgovina specijalnega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavlj: GREGORC

Zahtevajte specialne ponudbe!

O KRIZI KREDITA

Glede ogromnega problema zasebnega kredita, ki je po konferenci v Lausanne v ospredju, se izjavlja finančnik F. Somary v Zürichu, znan kot posebno bistromen in dalekoviden. Pravi, da je sedanjí položaj med upniki in dolžniki skozinsko lažniv. »K sreči smo prišli tako daleč, da smo poleg bolezni, ki zastruplja medsebojne stike držav, priborili si še drugo: mednarodne odnose med zasebnimi upniki in zasebnimi dolžniki. Vsled tega nima v obsežnih delih sveta (v Srednji in Vzhodni Evropi ter v Južni Ameriki) sploh nihče več kredita, ne zasebna gospodarstva in ne države. Za vsemi moratoriji, deviznimi naredbami itd. se ne skriva nič drugega kot bojazen, da bi pogledali na razmere tako, kakršne so. In posledica? Neskončni konkurzi, popolno uničenje vsake pravne varnosti v sedanjosti in bodočnosti.«

Tudi druge avtoritete hočejo že leto in dan razpršiti zmotno misel, kot da bi se dala kreditna opravičenost imenovanih deželnih skupin vpostaviti, dokler traja sedanje stanje moratorijev, dokler se misli rešitev izvijati na ta način, da pomeni konstatacija ali vključba že utrpelih zgrub prevzem novih. A tako radikalno te elementarne resnice ni nihče izrazil kot Somary. On izhaja iz sledečega dejstva:

»Polovica držav naše zemlje tudi za fantastične obresti ne dobi niti centima novega inozemskega kredita več; in velika večina bank dela potvorjene bilance. Ali se bomo potem čudili, da varčevalec noče na nič več verjeti, da reagira na vse rotenje vlad in bank z — bodimo odkriti — le preopravičenim zaničevanjem ter da zmeraj močnejše kopiči denar doma?«

K temu pripominja S. Saenger iz Berlina:

»Brez dvoma bo brezobzirana beseda Somaryja, ki je izgovorjena popolnoma v smislu njegovega prijatelja dr. Schachta, na več krajih povzročila odlovoljenost in bo dovedla do protestov. A to je ustvari ono zaupanje, ki bi bilo dosti močno, da nako-pičeni denar zopet privede v gospodarstvo ter da kratkoročne in dolgoročne kredite in posojila držav z moratorijem konsolidira na rodovitnem način, ne moremo nikdar zadosti robato in odkrito povedati resnico. Kakšna mora biti sicer tehnika te konsolidacije, nas pouči najbolje študij Somaryjevih spisov.«

PRODAJA RUSKEGA PETROLEJA V
ZAHODNI EVROPI

Société des Produits des Naphthes Russes v Parizu, ki se peča s prodajo ruskih naftinih produktov v Franciji, Belgiji, Holandiji, Španiji itd., je prodala v preteklem letu 1.500.000 ton ruskega mineralnega olja. Od te vsote je kupila sama Francija 1.100.000 ton, kar je toliko kot 17,6 odstotkov vsega ruskega petrolejskega eksporta. Lanska prodaja je bila znatno višja kot ona v predlanskem letu.

Pristni malinovec v sodih, kantah
in steklenicahEN GROS „ALKO“ EN DETAIL
d. z o. z.Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.
Telefon 25-35.

MEDNARODNA DISKONTNA POLITIKA

V pariških finančnih krogih se mnogo ugiba o bodoči diskontni politiki velikih evropskih novčnih zavodov. Čeprav sta London in New York v zadnjem času obrestno mero znižala, so v Parizu mnenja, da to gibanje še ni končano in da ni izključeno, da bo Angleška banka v bližnjem času znižala obrestno mero na 1½%, nakar bi ameriške zvezne rezervne banke znižale svojo obrestno mero na dva odstotka. Predsednik Hoover je v interesu poživljenja gospodarstva in vsled volivne kampanje za to, da se obrestna mera zopet zniža. Francoska banka pravi, da se bo šele pozneje odločila. Ni verjetno, da bi kljub veliki denarni likvidnosti obrestno mero znižala, ker merodajni močje v Francoski banki nikdar niso bili pristaši anglo-ameriške teorije cenenege denarja. Glede Nemške Državne banke se sliši iz zanesljivih virov, da zaenkrat ne bo predlagala nobene spremembe bančnega zakona. In ker se vrši prva bodoča seja Banke za mednarodna odplačila šele v septembru, se smatra za verjetno, da bo Nemška Državna banka kljub sedanjemu valu obrestnega zniževanja ostala pri sedanjí obrestni meri. Tako korakata Anglija in Amerika v smeri znižanja, dočim sta Francija in Nemčija za sedanje stanje.

Dobava-prodaja

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 500 komadov gledalnih stekel za lubrikatorje. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 8. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 4 komadov svinčenih cevi, 5 kg kostnega olja ter glede dobave rezervnih delov za signalno napravo pri dvig. stroju; do 11. avgusta t. l. glede dobave 10.000 komadov krajnikov; do 19. avgusta t. l. pa glede dobave 800 kg sirove kave. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 11. avgusta t. l. ponudbe glede dobave ca 500 komadov električnih žarnic. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 10 komadov pip za komprimirani zrak. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 11. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1500 kg namiznega olja in 500 kg strojnega olja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

VLOGE V VOJVODINSKIH BANKAH

Združenje vojvodinskih bank je izdalo poročilo o stanju vlog vseh denarnih zavodov v Sremu, Banatu, Bački in Baranji v mesecih maj in junij letošnjega leta. Po tem poročilu so znašale vse vloge maja meseca 1.126 milijonov (lani v istem mesecu 1.492 milijonov), v juniju pa 1.135 milijonov proti 1.458 milijonov Din lani.

Izbrisala se je nastopna firma:

Sedež: Zg. Kašelj.
Besedilo: Fr. Tomšič & Co.
Radi opusta obrata.Deželno sodišče v Ljubljani,
dne 24. junija 1932.
Firm. 602. — Rg A VII. 96/2.

Razno

Pravilnik o kontroli hmelja, namenjena za izvoz, ki ga je izdal trgovinski minister na podlagi zakona o kontroli kmetijskih pridelkov pri izvozu, je sedaj objavljen tudi v »Službenem listu« od 3. avgusta, št. 61 na kar opozarjamo vse interese. Pravilnik stopi v veljavo tri mesece po razglasitvi v »Službenih novinah«, to je 5. oktobra, če se ta rok ne skrajša z zakonom.

Nemška A. E. G. (Allg. Elektrizitäts-Gesellschaft) poroča, da se je v nekaterih skupinah pojavilo seziško poživljenje. Likvidnost je prav ugodna.

Umeten kavčuk je po vestih iz Berlina začela izdelovati neka tovarna v Jaroslavu v južni Rusiji. Prvih 400 kg izdelanega umetnega kavčuka je že preizkusila posebna komisija in se izjavila za uporabo tega kavčuka, ki ima poleg vseh drugih prednosti naravnega kavčuka še to, da je prozoren. Umeten kavčuk izdelujejo iz neke stepne trave, ki raste zlasti na nerodovitnem svetu.

V mesečnih bilancah nemških velebank se pozna nadaljevanje gospodarske depresije, čeprav le v neznatni izmeri; debitorji so se skrčili za 25 milijonov mark na 4.736,5 milijonov, kreditorji za 21 milj. na 7541 milijonov.

Jugoslavija se letos prvič udeleži mednarodnega vzhodnega sejma v Bariju, ki bo od 6. do 21. septembra. Jugoslovansko blago bo razstavljeno v posebnem paviljonu. Trgovinski minister je dovolil udeležbo, da omogoči našim trgovcem boljše stike z južno-italijanskimi trgovci, s katerimi mi dosedaj nismo imeli direktnega stika, temveč le s posredovanjem gorenjitaljskih trgovcev.

V angleški pomorski plovbi so se pričela v zadnjem času pogajanja o obsežnih fuzijah.

Imenovanja. Za predsednika Privilegirane agrarne banke je imenovan dr. Bogdan Marković, bivši minister. — Za šefa oddelka javne varnosti v notranjem ministristvu je imenovan upravnik zagrebške policije dr. Bedeković.

Češkoslovaški sindikat za uvoz žita je končno veljavno konstituiran. »Trg. list« je priobčil o njem poseben članek.

Okrožni zavod za zavarovanje delavcev v Osijeku je bil lani pasiven za 3.407.946 dinarjev. Pasive likvidiranih uradov v Brodu, Belovaru in Zemunu so znašale 1 in pol milijona in je bil torej osiješki zavod sam pasiven za 1.900.000. V letu 1930. so znašale pasive zavoda 1.560.000 Din.

Centralni odbor gozdnega gospodarstva. Na konferenci zastopnikov lesne industrije, ki se je vršila dne 25. in 26. julija v Beogradu, je bilo sklenjeno, da se na predlog Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine ustanovi poseben centralni odbor jugoslovanskega gozdnega gospodarstva. Ta odbor tvorijo po dva delegata strokovnih društev industrijev z lesom v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Sušaku ter gospodarskega ministristva, kot predstavnika državnih gozdov. Novi centralni odbor bo izvedel tudi organizacijo mednarodnega sodelovanja. Kot delegati odbora so imenovani za bližnjo mednarodno konferenco v Pragi gg. inž. Milan Lenarčič, predsednik gozdno-gospodarskega sveta Dravske banovine ter dr. Milan Ulmanški, gen. ravnatelj »Šipada«.

Obtok bankovev v Nemčiji je v znesku ca 5700 milijonov mark krit s ca 24 odstotki.

Kulturni areal v Češkoslovaški je sledeči: sladkorna pesa 149.000 ha (37.000 manj kot lani), oves 819.000, ječmen 706.000, rž 1.047.000 (240.000 več), pšenica 848.000, krompir 732.000.

Brazilijska bo zgradila centralno električno železnico in si bo za to potrebne lokomotive, stroje itd. nabavila v inozemstvu v zameni za kavo.

Svetovne zaloge rafiniranega bakra so narasle v teku leta 1932 do konca junija za 40.000 ton na 700.000 ton, s sirovimi bakrom skupaj pa na 1 milijon ton.

Nemčija kupuje ogrsko pšenico; pred kratkim je sklenila fiksen dogovor za dobavo 150.000 meterskih stotov pšenice. V Ogrski je izvoz pšenice in rži navezan zopet na gotove pogoje, in se žitna trgovina boji, da so nove naredbe prvi korak k obnovi osovraženega sindikata za izvoz žita.

Za žitno zaščito v Poljski je v svrhu intervencijskih nakupov določenih za drugo letošnjo polovico 25 milijonov zlotov; lani 60 milijonov.

Svetovna gospodarska konferenca, ki jo predlaga Velika Britanija, naj bi se po mnenju Amerike vršila v Washingtonu in ne v Londonu. Na svetovni gospodarski konferenci bi se po mnenju Amerike razpravljalo tudi o vprašanju vojnih dolgov Ameriki. V splošnem pozdravljajo ameriški politiki in gospodarji sklicanje svetovne gospodarske konference.

Glej v vsaki številki

»Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske priložnosti. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

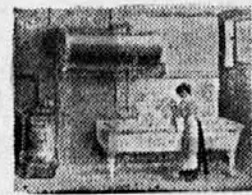
Mesini tesarski mojster

Josip Kregar, Ljubljana
Kodeljevo štev. 19. Telef. 26-96

se priporoča cenjenemu občinstvu za naročila tesarskih del, kakor: modernih lesenih hiš, raznih ostrišij, lesenih stopnic in vseh v to stroko spadajočih del po lastnih kakor tudi po podanih načrtih.

Trgovci! Naročajte blago pri trdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!

Trgovci in industriji!

Trgovski
listse priporoča za
inseriranje!

Ustanovljeno

leta 1852

kravec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodo-
vodov in centralne kurjave. — Naprava strelovodov. — Kopališke
in kloselne naprave

TEODOR KORN

LJUBLJANA
POLJANSKA C. 8
(PREJ HENRIK KORN)